

Република Србија
УПРАВНИ СУД
16 У 2121/14
20.03.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Стева Ђурановића, председника већа, Гордане Гајић Салзбергер и Гордане Богдановић, чланова већа, са судским саветником Миром Стевић Капус, као записничарем, одлучујући у управном спору по тужби тужиоца Међународни академски центар из Београда, Удружење грађана, кога заступа пуномоћник адвокат Драган Крајиновић из Београда, Улица господар Јованова број 42а, против туженог Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности Београд, Булевар Краља Александра број 15, ради поништаја решења број: 011-00-00476/2011-05 од 27.12.2013.године, у предмету информација, у нејавној седници већа, одржаној дана 20.03.2014. године, донео је

ПРЕСУДУ

Тужба **СЕ ОДБИЈА**.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова управног спора.

Образложење

Оспореним решењем не дозвољава се изношење података о личности из Републике Србије у Сједињене америчке државе по захтеву Удружења грађана „Међународни академски центар“ из Београда, улица Дечанска 12/1 од 13.10.2011.године, допуњеном и прецизираном поднеском од 14.11.2011.године.

У тужби поднетој Управном суду дана 07.02.2014.године, тужилац је оспорио законитост решења туженог органа са свих разлога прописаних законом. Тужилац сматра да као руководилац података о личности има права да прикупља податке о личности кандидата који се пријаве за полагање теста „GMAT“ будући да овлашћење црпи непосредно од самог

лица од кога прикупља податке на основу његове изричите сагласности. Наводи да је Законом о заштити података о личности чланом 15. одређено да руководилац може да прикупља податке о личности ако пре прикупљања упозна лице на које се подаци односе о свом идентитету, сврси прикупљања, начину коришћења података, идентитету лица или врсти лица која користе податке, добровољности давања података, правима која припадају лицу у случају недозвољене обраде. Истиче да је туженом органу достављена изјава о сагласности о добровољном пристанку лица за обраду података поред посебне изјаве „Правила тестирања и слагање са условима“ коју кандидати потписују приликом самог полагања теста што се нападнутим решењем ни не спори, а из кога непосредно проистиче да изјава садржи све услове које закон налаже, због чега је решење туженог органа по мишљењу тужиоца неосновано у вези са изношењем података о личности кандидата из Србије и преносом података у Сједињене Америчке Државе. Тужилац сматра да се кандидати обавештавају о преносу података и да дају сагласност да њихови подаци могу бити пренети у Сједињене Америчке Државе те на основу тога према законима Европске уније не постоји потреба за одговарајућим клаузулама о заштити података о личности као што су стандардне уговорене клаузуле за заштиту података о личности Европске уније а да друштва са регистрованим сертификатом о безбедном чувању података обезбеђују адекватан ниво заштите у складу са начелима безбедног чувања које је признала Европска унија. Тужилац истиче да се заштита података о личности обезбеђује у конкретном случају и регистрованим сертификатом о безбедном чувању које поседује Компанија PEARSON VUE и који сертификат се налази у седишту Компаније 2510 N DODGE ST. LOWA CITY, Ia 52245-9555 SAD а коју је издао амерички департамент трговине по којем се компаније регистроване овим сертификатом сматрају компетентним да обезбеде адекватан ниво заштите по принципима SAFE HARBUR а што признаје и Европска комисија, што је регулисано по директиви Европске уније о приватности података 95/46. Сматра да тужени орган овај сертификат није ценио. Иначе подаци о личности кандидата који су спојени са резултатима теста чувају се на високо обезбеђеним серверима Компаније PEARSON VUE наредних 5 година након истека овог периода сви подаци о кандидату заједно са резултатима теста се аутоматски бришу из базе података у серверу наведене компаније. По мишљењу тужиоца, то што је уговор закључен у уједињеном краљевству односно где је уговор закључен није од утицаја на важност уговора и његове одредбе којом се предвиђа сврха прикупљања и пренос података и поверљивости истих. Са ових и других разлога детаљно наведених у тужби тужилац је предложио да суд тужбу уважи, поништи оспорено решење и врати надлежном органу на поновно одлучивање,

а туженог обавезе да тужиоцу накнади трошкове поступка.

Тужени орган је у одговору на тужбу навео да у свему остаје при разлозима изнетим у образложењу оспореног решења и предложио је да суд тужбу одбије.

Испитујући законитост оспореног решења у границама захтева из тужбе у смислу одредбе члана 41. став 1. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“, број 111/09), оценом навода изнетих у тужби, одговора на тужбу и списка ове управне ствари, Управни суд је нашао да тужба није основана.

Управни суд је у смислу члана 33. став 2. Закона о управним споровима решио предмет спора без одржавања усмене расправе сматрајући да је предмет спора такав да очигледно не изискује непосредно саслушање странака и посебно утврђивање чињеничног стања а не ради се ни о другим наведеним законом прописаним ситуацијама по којима је одржавање усмене јавне расправе обавезно. Дакле, ради се о судској ствари која не изискује додатни судски рад на утврђењу чињеница јер се из навода тужбе, образложења оспореног решења и достављених списка види да је чињенично стање правилно и потпуно утврђено и да је законитост оспореног решења требало ценити само у погледу спорних правних питања.

Наиме, из списка предмета и разлога образложења оспореног решења произилази да је тражено да повереник Међународном академском центру дозволи изношење података о кандидатима за полагање теста GMAT из Републике Србије у Сједињене америчке државе а на основу уговора закљученог 15.10.2007.године између Међународног академског центра и Компаније PEARSON VUE, Друштва NCS PEARSON, INC са седиштем на адреси ближе назначеној у решењу и допуне број 1 тог уговора. Да из одредбе наведеног уговора произилази да PEARSON VUE у корист спонзора пружа услуге спровођења програма за тестирање GMAT, укључујући и регистрацију кандидата који се пријаве за полагање овог теста и у вршењу тих услуга закључује уговоре са компанијама које обезбеђују опрему и просторије у којима се у складу са захтевима PEARSON VUE спроводи тестирање кандидата и пружају услуге које поред осталог обухватају и прикупљање, обраду и пренос података о кандидатима који се пријаве за полагање GMAT теста. У конкретном случају предметни уговор регулише односе између PEARSON VUE из Сафорда, Уједињено краљевство и Удружења грађана Међународни академски центар из Београда, које наведено друштво као обрађивач података овлашћује да пружа услуге центра за тестирање кандидата у поступку

спровођења програма за тестирање GMAT и који током спровођења тог поступка са PEARSON VUE врши одређене радње обраде података о кандидатима који се пријаве за полагање GMAT теста. По мишљењу туженог, наведени уговор не регулише пренос података о личности у Сједињене Америчке Државе, сврху и начин обраде од стране прималаца тих података, чување података након њиховог преноса у Компанију NCS PEARSON INC као и на то који су то послови у вези са обрадом података о кандидатима за полагање GMAT теста које PEARSON VUE из Уједињеног краљевства поверава Међународном академском центру односно које су то услуге које Међународни академски центар пружа према захтевима PEARSON VUE а које се односе на прикупљање, обраду и пренос њихових података у Сједињене америчке државе као ни то у чије име и за чији рачун PEARSON VUE односно Међународни академски центар врши те послове у вези са обрадом података који су предмет поднетог захтева. Наиме, из достављене документације се не може утврдити постојање уговорног односа између руководиоца због чега по оцени туженог произилази да достављени уговор не може представљати основ за обраду, а самим тим и за изношење података који се обрађују о кандидатима у поступку спровођења GMAT теста у случају њиховог изношења из Републике Србије, даљег преноса и чињења доступним другим правним и физичким лицима. Током поступка је утврђено да изјава – сагласност о добровољном пристанку лица за обраду података и њихово изношење ван земље у САД не садржи јасне информације о томе који подаци о личности и коме се преносе, ко ће их и у коју сврху даље користити па самим тим не може ни представљати ваљан правни основ за обраду предметних података односно за њихово изношење. Наиме, лице које треба да одлучује о томе да ли ће дати сагласност за обраду својих података нема довољно информација потребних да би слободно одлучило о томе да ли ће дати пристанак за обраду или не. Сходно томе, потписивање таквог обрасца по мишљењу туженог се не може сматрати ваљаном сагласношћу за обраду података о личности тј. ваљаним правним основом за обраду, у смислу одредби члана 10., 15., 16. и 17. Закона о заштити података о личности. По мишљењу туженог, изјава сагласност и лица за обраду и изношење података у којој се од лица чији се подаци обрађују и износе тражи да потпише да се унапред одричу било каквог потраживања везано за обраду и пренос њихових података из Србије у САД не може да производи правно дејство. Наиме, право на заштиту података о личности је и људско право које је зајемчено чланом 42. Устава Републике Србије и као и било које друго људско право оно је гарантовано сваком људском бићу самим тим што је људско биће. Изјава којом се неко лице одриче својих људских права не производи правно дејство, ништава је, из разлога што су та права неотуђива. Стога је са аспекта заштите

људских права недопустиво тражити од лица да се унапред одрекне било каквих потраживања у случају угрожавања или кршења људских права. Осим тога, наведена одредба којом се тражи од лица да се одрекне од било каквог потраживања у случају угрожавања или кршења права на заштиту података о личности има посебну тежину у контексту одлучивања у конкретној управној ствари. По мишљењу туженог из разлога што право на заштиту података о личности у САД није конципирано као људско право то значи да би се могло десити да се оваква одредба у САД произведе правно дејство и да лице које у процесу обраде података о личности кривицом примаоца података претрпи неку штету буде ускраћено за накнаду те штете а то даље значи да у конкретном случају не би био онај степен заштите података о личности који је гарантован конвенцијом и нашим домаћим прописима, у смислу члана 53. став 2. Закона о заштити података о личности.

Имајући у виду овакво чињенично стање, правилно је и по мишљењу овога суда, тужени орган одлучио као у изреци налазећи да се из достављене документације не може утврдити постојање уговорног односа између руковођа у Сједињеним Америчким Државама и обрађивача податка везано за прикупљање, обраду и изношење података из Србије а којим би требало да буду уређена права, обавезе и одговорности у погледу остварења зајемчених права лица чији се подаци износе и спровођења мера заштите и безбедности пренетих података од евентуалне злоупотребе, уништења, губитка неовлашћених промена или приступа подацима. У конкретном случају Међународни академски центар је напред поменути уговор и допуну уговора закључио са правним субјектом у Уједињеном Краљевству а тражи се изношење у Сједињене Америчке Државе а из достављене документације се не утврђује постојање уговорног односа између примаоца података у Сједињеним Америчким Државама и тужиоца у вези са прикупљањем, обрадом и изношењем података из Републике Србије у Сједињене Америчке Државе.

Суд је ценио све наводе тужбе за које је са изнетих разлога нашао да су неосновани и без утицаја на другачију оцену законитости оспореног решења.

Суд је ценио и наводе тужиоца истакнуте у тужби да кандидати потписују изјаву да у циљу учествовања у програму тестирања добровољно дају одређене информације о личности како би идентитет био потврђен, да ниво обраде података служи искључиво за потребе тестирања и да успешно положен тест кандидатима омогућује уписивање на даље

школовање у Лондону и САД због чега се подаци о кандидатима шаљу Компанији PEARSON VUE (при чему је тужилац уз тужбу доставио између осталог и образац на српском и енглеском језику као и текст под називом ГМАТ испит – правила тестирања и слагања са условима) па налази да су исти без утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари. Ово са разлога, а како је то већ и образложио тужени орган, што уговор и допуна уговора који је тужилац закључио са PEARSON VUE не може бити правни основ за уговорни пренос података из Републике Србије у Сједињене Америчке Државе пошто не постоји правни основ за изношење података у Сједињене Америчке Државе. Ово са разлога што нема уговорног односа између примаоца података у Сједињеним Америчким Државама и тужиоца у вези са прикупљањем, обрадом и изношењем података из Републике Србије у Сједињене Америчке Државе. Приложен образац изјава сагласности о добровољном пристанку лица за обраду података и њихово изношење у Сједињене Америчке Државе којим се кандидати одричу било каквог потраживања поводом преношења података ван земље у Сједињене Америчке Државе, по мишљењу овога суда, а како је то тужени већ и образложио, није изјава која води слободном пристанку лица на обраду њихових података. Изјава воље мора бити слободно дата, не сме бити дата под претњом, принудом, преваром или у заблуди. Лица пре потписивања сагласности морају имати довољно информација о томе како се врши обрада података (које врсте података се обрађују, у које сврхе, на који начин ће се користити) а све у смислу члана 15. Закона о заштити података о личности. Подаци-обрасци достављени у овој правној ствари не садрже ову врсту информација тако да се потписивање таквог обрасца не може сматрати ваљаном сагласношћу за обраду података, у смислу одредби члана 10., 15., 16. и 17. Закона о заштити података о личности. Право на заштиту личних података је људско лично право и са тог аспекта, недопустиво је тражити од лица да се унапред одрекне било каквих потраживања у случају угрожавања или кршења људских права. У конкретном случају не ради се о поништавању изјаве о добровољном давању сагласности већ о оцени испуњености услова за обраду података о личности, о постојању правног основа за обраду података о личности које тужилац у захтеву тражи да изнесе ван Републике Србије, као и о оцени ризика који би таква обрада података и њихов даљи пренос могао представљати за заштиту основних права и слобода лица на које се ти подаци односе а које тужени цени у обављању послова заштите података о личности сходно надлежностима из члана 44. и 53. Закона о заштити података о личности.

Са изложеног, Управни суд је налазећи да оспореним решењем није повређен закон на штету тужиоца, на основу члана 40. став 2. Закона о управним споровима одлучио као у ставу I диспозитива ове пресуде.

Суд је одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова спора с обзиром на његов успех у овој правној ствари и одлучио као у ставу II диспозитива пресуде, на основу одредбе члана 67. Закона о управним споровима у вези са чланом 153. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11), који се примењује сходно члану 74. Закона о управним споровима.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
Дана 20.03.2014. године, 16 У 2121/14

Записничар
Мира Стевић Капус, с.р.

Председник већа-судија
Стево Ђурановић, с.р.

ОИ